

Froland Kommune
Osedalen
4820 FROLAND

Vår dato: 09.09.2022

Vår ref.: 202115321-6 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: 21/1572-60

Saksbehandler: Turid Bakken

Pedersen, 22959767, tba@nve.no

NVEs uttalelse - Offentlig ettersyn – Kommuneplanens arealdel - Froland kommune

Vi viser til oversendelse med brev datert 21.06.2022. På telefon med Froland kommune v/Ole Tom Ørnevik den 5. september 2022 ble vi gjort kjent med at temakart, [farekart datert 07.02.2019](#), er en del av planforslaget. Det er uheldig at dette ikke ligger på [kommunens nettsider der forslaget er tilgjengelig](#), eller at det lå ved oversendelsen. Vi synes kommuneplanen er noe uklar på flere punkt. Flere av våre merknader er på grensen til innsigelse, men fremmes som sterke faglige råd som NVE forventer at Froland kommunen følger opp.

Om NVE

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er nasjonal sektormyndighet med innsigelseskompetanse innenfor saksområdene flom-, erosjons- og skredfare, allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann, og anlegg for energiproduksjon og framføring av elektrisk kraft. NVE har også ansvar for å bistå kommunene med å forebygge skader fra overvann gjennom kunnskap om avrenning i tettbygde strøk (urbanhydrologi). NVE gir råd og veiledning om hvordan nasjonale og vesentlige regionale interesser innen disse saksområdene skal tas hensyn til ved utarbeiding av arealplaner etter plan- og bygningsloven (pbl).

NVEs konkrete uttalelse

I planarbeidet må ny kunnskap legges til grunn. Utreninger skal dokumenteres og være etterprøvbare. Hva som er grunnlaget for de ulike hensynssonene for naturfare som markeres i kartet må gå klart frem av planen. Dette er uklart i kommuneplan for Froland, se merknader under de ulike faretemaene under.

I følge kommuneplanens planomtale under Samfunnssikkerhet, risiko og sårbarhet, kan det synes som ny bebyggelse ikke ligger utsatt for naturfare. Det er uklart om dette også gjelder spredt boligbygging omtalt under kapitelet *Spredt boligbygging* og

fritidsbebyggelse omtalt under kapittel 5 *Landbruk-, natur- og friluftsområder m/spredd fritidsbebyggelse*. I følge rundskriv H-5/18 [Samfunnssikkerhet i planlegging og byggesaksbehandling](#), Kommunal- og moderniseringsdepartementet (s.12), skal reell fare være avklart på siste plannivå. Dersom kommuneplanen åpner for at tiltak, eks. spredt bolig og fritidsbebyggelse, må faren være utreda og avklart for dette området på kommuneplannivå. Se mer på s. 11 i rundskriv H-5/18 om hensynssoner og bestemmelser i kommuneplanen. **NVE har et sterkt faglig råd: Før kommuneplanen vedtas må det komme tydelig frem at reell fare er avklart for utbygging der kommuneplanens arealdel har hjemmel for direkte realisering uten krav om reguleringsplan.** Eventuelle faresoner i disse områdene skal avmerkes med farehensynssoner og bestemmelser som ivaretar farehensynet.

Flom

Kart

Det må gå klart frem hva som er grunnlaget for de ulike hensynssonene for flom som er markert i kommuneplankartet og temakartet Farekart.

I kommuneplankartet er det vist til to farehensynssoner for flom merka med H320_1 og H320_2 i tegnforklaringen mens sonene i plankartet er merka H320. NVE forutsetter at kommunen merker av flomhensynssonene i plankartet som beskrevet i tegnforklaringen.

Det kan se ut som [NVEs flomsonekart for Rygene](#) ligger til grunn for H320_1.

I temakartet vises 200-årsflom + klima, mens i arealplankartet vises i følge tegnforklaringen 200-årsflom. NVE anbefaler at forventede klimaendringer også legges til grunn i arealplankartet da tilpasning til forventede klimaendringer er en planoppgave, jf. Pbl § 3-1 første ledd bokstav g.

Det kan se ut som [NVEs aktsomhetskart for flom](#) ligger til grunn for hensynssone H320_2 i temakartet Farekart. Disse aktsomhetskartene ble oppdatert i 2020. I planarbeidet må den nyeste kunnskapen legges til grunn. [Aktomhetskartet](#) er en grov kartlegging tilpasse kommuneplannivået som viser hvor det kan være fare for flom (potensiell flomfare). Til informasjon så ivaretar aktsomhetskartene også i noen grad fare for erosjon. Ved revisjon av aktsomhetskartene høsten 2020 ble det tatt inn en buffer på minimum 20 meter fra kant av vassdraget. Formålet er å synliggjøre erosjonsfare dersom det er løsmasser i elvekanten. Krav til sikkerhet mot erosjon langs vassdrag (elver, bekker, vann) er gitt i TEK17 § 7-2 fjerde ledd med veiledning.

NVE anbefaler en ytterligere nummerering av hensynssoner flomfare for å tydeliggjøre hvilken sone det gjelder når denne knyttes direkte til utbygging eller konsekvensutredninger og ROS-analyse for et område.

Bestemmelser

Bestemmelse 1.15 er en generell bestemmelse som sikrer kommunen at det bygges sikkert mot flomfare og er ikke knytta opp til hensynssonene.

Bestemmelse 3.4.8 faresone. NVE legger til grunn at denne bestemmelsen peker på temakartet Farekart. Her må det knyttes bestemmelser til de enkelte hensynssonene for å sikre at tilstrekkelig sikkerhet er ivaretatt. Se mer på s. 11 i rundskriv H-5/18 om hensynssoner og bestemmelser i kommuneplanen.

Plankrav og byggegrense

Det er positivt at kommuneplanen har plankrav og byggeforbud i 50-metersbeltet langs vassdrag og 100-meters beltet for noen vann markert med byggegrense i plankartet.

Kommunen må rette opp slik at byggegrensemarkeringen også vises i tegnforklaringen til kartet.

Byggeforbudet langs vassdrag, Pbl. § 1-8 femte ledd, skal også ivareta vassdragets kapasitet.

I følge [NVEs retningslinje 2/2011](#) Flaum- og skredfare i arealplanar, s. 26, vil det i de fleste tilfelle være tilstrekkelig å sette av en byggeforbudssone på minimum 50-100 meter på hver side av elva og 20 meter på hver side av bekker for å dekke områder som er potensielt utsatt for flom. Bekk defineres da som vannløp med oppstrøms nedslagsfelt mindre enn om lag 20 km². **NVE har et sterkt faglig råd om å øke byggegrense langs de større elvene til 100 m for å ivareta vassdragets kapasitet i flom.**

Skredfare

Krav til sikkerhet mot skred er gitt i TEK17 § 7-3 med veiledning.

Froland kommune har areal som ligger i aktsomhetsområder for skred i bratt terreng (snøskred, steinsprang og jord- og flomskred). Her står der mer [Om kartlegging av skredfare i bratt terreng - NVE](#).

Kart

Det kan se ut som [NVEs aktsomhetskart for skred](#) ligger til grunn for hensynssonene snøskred, steinsprang, jord- og flomskred i temakartet Farekart. Hensynssonene er unummererte. **NVE har et sterkt faglig råd om å nummerere hensynssonene.**

Bestemmelse

Bestemmelse 3.4.8 faresone, se merknad under.

Froland kommune har areal som ligger under den marine grensen med mulighet for sammenhengende forekomst av marin leire.

Kart

I planarbeid må den beste og nyeste kunnskapen legges til grunn. I ROS-analysen er det vist til et område Reiersøl som kvikkleirekartlagt område. **NVE har en sterk faglig råd om at dette området markeres som hensynssone i kommuneplankartet, evt. i temakartet Fare** Det må gis bestemmelser som ivaretar farehensynet.

Bestemmelse

Bestemmelse 1.6 stiller krav om at fare for kvikkleireskred skal vurderes for alle områder med løsmasser under marin grense.

Der det er løsmasser under marin grense kan det være forekomster av kvikkleire med muligheter for områdeskred. I [NVEs kvikkleireveileder 1/2019 Sikkerhet mot kvikkleireskred](#) viser vil til prosedyre for å vurdere om areal ut fra terrengkriterier kan «friskmeldes» eller om denne faren må utredes.

Flom og Skred

Bestemmelse 3.4.8 faresone. NVE legger til grunn at denne bestemmelsen peker på tema kartet Farekart. Her må det knyttes bestemmelser til de enkelte farehensynssonene for å sikre at tilstrekkelig sikkerhet er ivaretatt. Se mer på s. 11 i rundskriv H-5/18 fra KMD om hensynssoner og bestemmelser i kommuneplanen.

NVE har et sterkt faglig råd om å tydeliggjøre grunnlaget for hensynssonene for flom (og erosjon) og skred, og gi konkrete bestemmelser knytta til de ulike hensynssonene.

Overvann

Det er positivt at kommuneplanen har en generelle bestemmelser om overvann i pkt. 1.5. For å sikre god skadeforebygging med trygge flomveier i store nedbørhendelse, kreves det sammenhengende areal som vannet kan renne på. Tidlig i arealplanarbeidet bør det kartlegges og merkes av viktige flomveier. Vi viser i den sammenheng til NVEs veileder [4/2022](#) for håndtering av overvann i arealplaner (vannmengder), kap. 4.4.2 Arealdelen av kommuneplanen.

Vannuttak - vassdragsinngrep

Til orientering så anbefaler NVE at det legges til rette for samordning av reguleringsplan etter plan- og bygningsloven og vår behandling av tiltak etter vannressursloven, jf. [vannressursloven § 20 d](#)). For at NVE skal kunne samordne sin behandling må reguleringsplaner være belyst tilsvarende kravene til søknad om konsesjon, jmfør [vannressursloven § 23](#). Tiltaket må være tilstrekkelig beskrevet, alternativer belyst og avbøtende tiltak utredet slik at reguleringsplan omfatter de hensyn som vannressursloven skal ivareta. Dette er nyttig å kjenne til på kommunedelplannivået, selv om samordningen først kan skje på reguleringsplannivået. For eksempel kan dette være aktuelt for et begrensa kjølevannsuttak for tiltakene på Bøylestad.

Vil viser også til [NVEs veileder 1/2021](#) Veileder til vannressursloven og NVEs behandling av vassdrags- og grunnvannstiltak.

Kraftkrevende industri

Som vi skrev i vårt innspill av 10.11.2021 må planen ta hensyn til eksisterende og eventuelt planlagte anlegg for produksjon og distribusjon av elektrisitet.

Ny industrietablering vil kreve kraftforsyning. Det er derfor viktig at kommunen/industriaktøren tar kontakt med det lokale nettselskapet for å avklare kraftforsyningen i området. For å bli tilknyttet, kan kraftkrevende industri utløse større eller mindre tiltak i nettet, og dette kan være konsesjonspliktig. Det er NVE som behandler konsesjonssøknader for tilknytning av ny industri og andre netttiltak etter energiloven. Energianlegg er unntatt plan- og bygningsloven. Både selve nettilknytningen av et industriområde og eventuelt utbedringer av strømnettet forøvrig, som følge av tilknytningen, er konsesjonspliktig og behandles av NVE. Det er viktig at kommunen/industriaktørene er klar over at tiltak i overliggende nett som er nødvendig for å tilknytte industrien, kan berøre andre kommuner og fylker enn der industriområdet etableres. En må regne med at nettselskapets utredning av kraftforsyning og påfølgende konsesjonsbehandling i NVE er tidkrevende prosesser, da det er mange interesser som skal ivaretas. For at NVE skal ta en konsesjonssøknad om tilknytning av industri til behandling, må det som minimum være avklart [følgende](#):

- Området må være avsatt til industri eller annet egnet arealformål i kommuneplanens arealdel, eller regulert til formålet. I saker om nettilknytning vil NVE i tillegg måtte gjøre konkrete vurderinger av realismen i prosjektet før vi tar saken til behandling, knyttet til behov for tillatelser etter annet lovverk, lokale forhold m.m.
- Nettselskapet må ha vurdert om tilknytningen av forbruket er driftsmessig forsvarlig, eller om det er behov for investeringer i regional- eller transmisjonsnettet for å knytte til forbruket. Dokumentasjon må vedlegges søknaden.
- Dersom det ikke er driftsmessig forsvarlig å knytte til forbruket, må en utredningsavtale med nettselskapet ligge vedlagt søknaden, inkludert en aksept fra kunden som ønsker å tilknyttes om å betale utredningskostnader.
- Om tilknytningen av nytt forbruk krever store investeringer i regional- eller transmisjonsnettet, som nye ledninger og transformatorstasjoner, vil NVE kunne kreve en samtidig behandling av søknadene.
- Dersom selskaper som ikke allerede er nettkonsesjonær søker om en større nettutbygging for å tilrettelegge for industriutvikling, vil NVE som en del av behandlingen kunne kreve energiutredninger i medhold av forskrift om energiutredninger fra det regionale kraftsystemutredningsansvarlige nettselskapet, for å se hvordan de omsøkte nettanleggene henger sammen med resten av nettutviklingen og kraftsystemet i området.

Ytterligere informasjon

NVE legger til grunn [NVEs veileder 2/2017](#) - Nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder i arealplanlegging, spesielt vedlegg 1, for vår høringingsuttalelse.

Vi har oppdatert våre internettsider om arealplanlegging der informasjon om de enkelte fagtema er knytta til plannivåa, sjå www.nve.no/arealplan.

NVE sine [karttjenester](#) viser informasjon om flom- og skredfare, vassdrag og energianlegg.

NVE jobber med en [kartbasert veileder for kommuneplaner](#). Selv om denne ikke er ferdigstilt anbefaler vi å se på den.

Ta kontakt ved spørsmål om NVE sitt saksområde.

Med hilsen

Øyvind Leirset
Seksjonssjef

Turid Bakken Pedersen
Senioringeniør

Dokumentet blir sendt uten underskrift. Det er godkjent etter interne rutiner.

Mottakere:

Froland Kommune

Kopimottakere:

STATSFORVALTEREN I AGDER